Sisekaitseakadeemia teadusuudiste infokiri Veebruar 2026/2

Hea Sisekaitseakadeemia teadusuudiste infokirja lugeja!

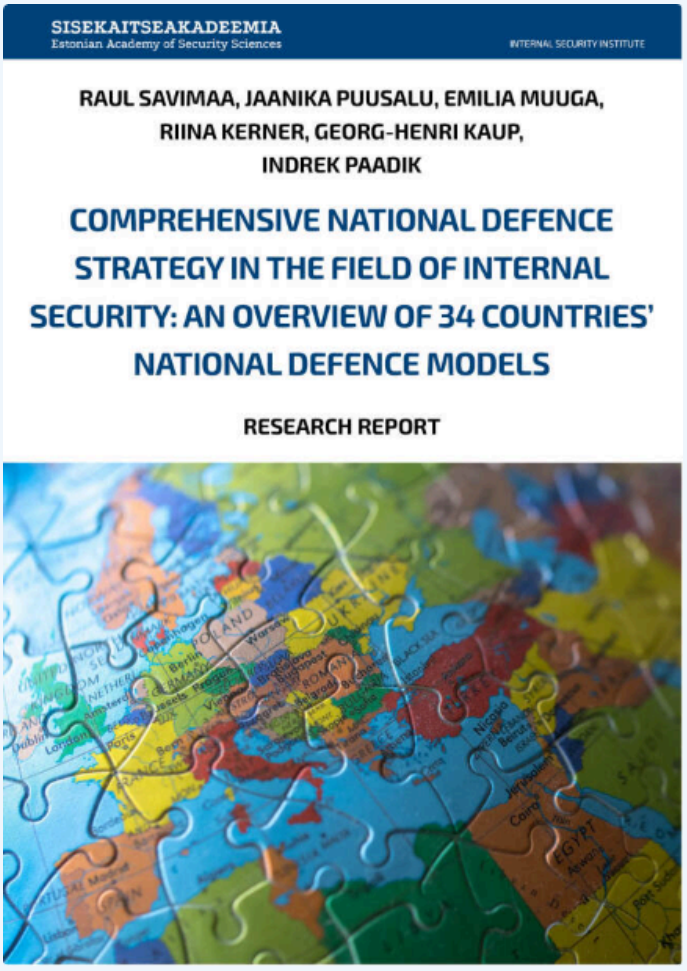
Jagame Sinuga uudiseid siseturvalisuse ja -julgeoleku valdkonna värskematest publikatsioonidest.

Selles numbris:

- **Ilmus uuringuraporti „Laiapindse riigikaitse strateegia siseturvalisuse valdkonnas: ülevaade teiste riikide riigikaitse mudelitest“ ingliskeelne versioon**
- **Algas projekt GUARDIANS, kus Sisekaitseakadeemia aitab tugevdada ELi valmisolekut suurõnnetusteks**
- **Sisejulgeoleku instituudi teadurid tutvustasid Riigikogu õiguskomisjonile raportid sisejulgeoleku ees seisvatest väljakutsetest**
- **Rändereformi rakendamise infopäevale tulid kokku rände- ja varjupaigavaldkonna eksperdid üle Eesti ja Euroopa**
- **Siseturvalisuse konverents "Piirideta Piirihaldus 2026" toob kokku ametkonnad, teadusasutused, ettevõtted ja poliitikakujundajad**

- **Sisekaitseakadeemia viis Rakett 69 teadusnoored piirivalvesse, aktsiisimääradeni ja valeraha jälgedele**
- **Sisekaitseakadeemia ja Haridus- ja Teadusministeeriumi kohtumise fookuses olid ettevalmistatud inimesed ja teaduspõhine juhtimine**

TEADUSPUBLIKATSIOONID JA -PROJEKTID

Ilmus uuringuraporti „Laiapindse riigikaitse strateegia siseturvalisuse valdkonnas: ülevaade teiste riikide riigikaitse

mudelitest“ ingliskeelne versioon „Comprehensive National Defence Strategy in the Field of Internal Security: An Overview of 34 Countries’ National Defence Models. Research Report“

Uuringuraport käsitleb erinevate riikide laiapindse riigikaitse strateegiaid ja nende rakendamise metoodikat siseturvalisuse valdkonnas, pakkudes sisendit Eesti laia riigikaitse (siin ja edaspidi sünonüümina ka laiapindne riigikaitse) strateegia koostamise protsessi arendamiseks. Raportis keskendutakse rahvusvaheliste praktikate uurimisele, tuues esile nii head kogemused kui ka protsesside keerukuse erinevates riikides.

Uuringu autorid on Raul Savimaa, Jaanika Puusalu, Emilia Muuga, Riina Kerner, Georg-Henri Kaup ja Indrek Paadik.

Uuringuraportiga saab tutvuda siin.

Sisekaitseakadeemia aitab projektis GUARDIANS Euroopa Liidul võimalikuks tuumajaama suurõnnetuseks või taktikaliseks tuumaplahvatuseks paremini valmistuda

Suurenev oht võimalikuks tuumajaama suurõnnetuseks või taktikaliseks tuumaplahvatuseks, mis on seotud sõjaga Ukrainas, sunnib ELi riike arendama oma praegust suutlikkust valmistuda ja reageerida sellistele suuremahulistele õnnetustele. Vajadus kõrgtehnoloogia, koostalitlusvõimeliste riskide hindamise vahendite ja terviklike hädaolukordade koordineerimise strateegiate järele pole kunagi olnud nii kriitiline.

Projektis GUARDIANS aitab Sisekaitseakadeemia välja töötada algse sisendi, et saada ülevaade arenenud ja kulutõhusatest tehnoloogiatest ja strateegiatest, mida on vaja suurõnnetuste või katastroofiliste hädaolukordade juhtimiseks Euroopas. Projekt võimaldab arendada radioloogiliste mõõtmiste ja täiustatud vaatlusvõimete jaoks

autonoomseid droone ja roboteid, mis aitavad tagada radioloogilise riski kiire ja täpse hindamise, reaalajas visualiseerimise ja suurendavad üldist reageerimisvõimet.

Sisekaitseakadeemia osalusel arendatakse projekti käigus välja ka platvorm GUARDNET, mis hõlbustab reaalajas teabe töötlemist, sünteesi, missioonide juhtimist ja simulatsiooniteenuseid, et toetada otsuste tegemist.

Loe projekti kohta lähemalt siit!

TEADUSSÜNDMUSED

Sisekaitseakadeemia sisejulgeoleku instituudi teadurid tutvustasid Riigikogu õiguskomisjonile raportit "Eesti sisejulgeolekut mõjutavate globaalsete arengutrendide prognoos 2026–2030"

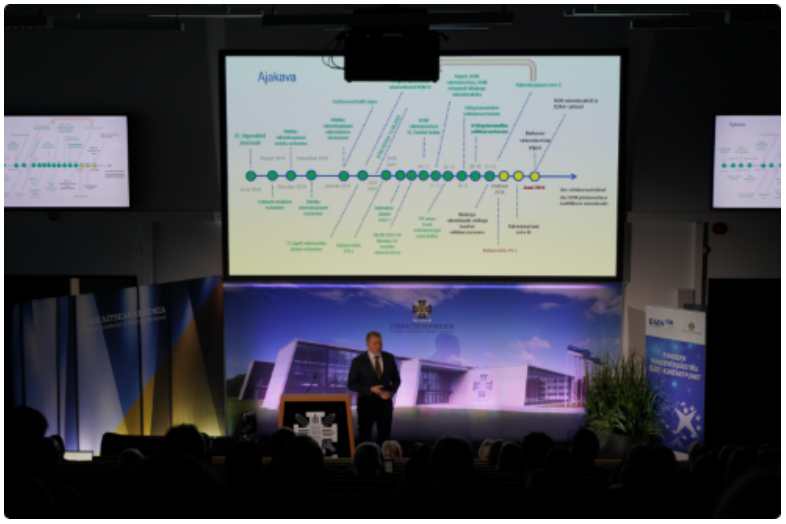
Kuna Siseministeeriumi eelnõud jõuavad valdavalt Riigikogu õiguskomisjoni, on oluline pakkuda otsustajatele eelnõude menetlemisel objektiivset ja süsteemset ülevaadet Eesti sisejulgeoleku mõjutavast ohtudest.

Sisekaitseakadeemia sisejulgeoleku instituudi teaduskeskuse juhataja Jaanika Puusalu ja teadurid käisid jaanuari lõpus Riigikogu õiguskomisjonile tutvustamas raportit sisejulgeoleku ees seisvatest väljakutsetest järgmise viie aasta jooksul. Raport sai

komisjoni liikmetelt positiivse hinnangu ning tunnustati initsiatiivi raporti õiguskomisjoni toomiseks.

Sisejulgeoleku instituudi eestvedamisel toimus õiguskomisjonis sisuline ja vajalik diskussioon, mille eesmärk oli eesmärk oli pakkuda seadusandjatele süsteemselt ja metoodiliselt läbiuuritud ülevaadet globaalsetest ohtudest, mis Eestit mõjutavad.

Tegemist on teise sarnase raportiga, mille osas antakse ülevaade ja hinnang Eesti turvalisust ja julgeolekut mõjutavatest trendidest. Detsembris tutvustati Riigikogu riigikaitsekomisjonis raportit "Laiapindse riigikaitse strateegia siseturvalisuse valdkonnas: ülevaade teiste riikide riigikaitse mudelitest".

Sisekaitseakadeemias kohtusid rände- ja varjupaigavaldkonna eksperdid üle Eesti ja Euroopa rändereformi rakendamise infopäeval, kus anti ülevaade ELi varjupaiga- ja rändehalduse reformi rakendamise hetkeseisust Eestis.

Sisekaitseakadeemias tegutsev Euroopa rändevõrgustiku Eesti kontaktpunkt (EMN Eesti) korraldas koostöös Siseministeeriumiga 10. veebruaril infopäeva, kus anti ülevaade ELi varjupaiga- ja rändehalduse reformi (nn rändepaketi) rakendamise hetkeseisust Eestis. Siseministeeriumi esindaja Joosep Kaasik tõdes, et juunis rakenduva reformiga on töötempo kiire, kuid Eesti senised ettevalmistused on olnud tugevad. Reformi eesmärgid on selged:

- tugevamad välispiirid

- kiirem ja tõhusam rändemenetlus
- solidaarsuse ja vastutuse tasakaal

EMN Eesti eesmärk oli pakkuda rändereformist laiapindset tervikpilti, kutsudes arutelus osalema partnerid nii riigiasutustest kui ka ELi agentuuridest – sh Politsei- ja Piirivalveametist, Euroopa Komisjoni esindusest Eestis, eu-LISA-st, Euroopa Liidu Varjupaigaametist, Sotsiaalkindlustusametist, Kultuuriministeeriumist ja UNHCR-st.

Ürituse salvestust saab järele vaadata siit!

Narvas toimub 5.-6. märtsil siseturvalisuse konverents "Piirideta Piirihaldus 2026", mis toob kokku ametkonnad, teadusasutused, ettevõtted ja poliitikakujundajad, et toetada innovatsiooni ning kiirendada koostööd piirihalduse valdkonnas

Konverents keskendub sellel aastal neljale põhiteemale:

- Arukad piirid - Fookusteema käsitleb uusi tehnoloogiaid, mis muudavad piirikontrolli ja reisija kogemust. Arutlusele tulevad EESi rakendamine kogu ELis, digitaalsete dokumentide ja biomeetriliste lahenduste integreerimine, isikuandmete töötlemise ja kaitsega seotud olulised küsimused ning biomeetrilise tuvastuse riskid.

- Tehisintellekt ja küberturvalisus - See teema uurib erinevaid võimalusi, mida pakub tehisaru arend piirihalduse ja seire toetamisel. Samuti pakutakse ainulaadset sissevaadet küberjulgeoleku valdkonda, võimaldades arutelusid oma ala tippasjatundjatega.
- Inimesed ja haridus - Fookuses on piirijulgeoleku inimlik mõõde: pädevused, koolitus ja enesearen. Arutatakse, kuidas haridus ja professionaalne areng toetavad vastupidavaid süsteeme ning tagavad kohanemisvõime kiiresti muutuvas keskkonnas.
- Mehitamata süsteemid ja vastumeetmed - Teema keskendub mehitamata süsteemide kasvavale rollile piirihalduses ning droonivastaste meetmete tähtsusele piiriseires ja kriitilise (piiri)taristu kaitsel. Räägitakse sellest, kuidas automatiseerimine ja kõrgtehnoloogilised lahendused suurendavad tõhusust, vähendavad tööjõuvajadust ja tugevdavad situatsiooniteadlikkust.

Konverentsi korraldavad Eesti Sisekaitseakadeemia, Eesti Teadusagentuur, TalTech, Politsei- ja Piirivalveamet, Siseministeerium ning Euroopa Komisjon (CERIS – Community for European Research and Innovation for Security).

Tutvu konverentsi kavaga, mis kujundab piiriülest turvalisust ja innovatsiooni! Registreeru konverentsile siin!

Sisekaitseakadeemia viis teadussaate „Rakett69“ võistlejad piirivalvesse, aktsiisimääradeni ja valeraha jälgedele

Esimeses ülesandes oli raketlaste laudadel kolme eri liiki kütust: metaan, diisel ja põlevkivi ehk gaasiline kütus, vedelkütus ja tahkekütus. Võistlejate ülesanne oli leida, kui palju peab

nende kütuste pealt maksma aktsiisi.
Teises ülesandes pidid võistlejad tegelema isikusamasuse tuvastamisega - piirpunkti oli saabunud palju inimesi ning võistlejate eesmärk oli tuvastada, kas inimestel on kaasas nende isiklik dokument või proovivad nad piiri ületada kellegi teise dokumenti kasutades. Viimases ülesandes oli osalejatel vaja tuvastada neile antud sularaha seast ehtsad ja võltsingud. Võistlejatele oli antud hulgaliselt erinevaid kupüüre, millest osa olid ehtsad ja osa mitte.

Raketlaste teadmisi ja otsuseid hindasid Sisekaitseakadeemiast politsei- ja piirivalvekolledži piirihalduse õppetooli vanemõpetaja Lauri Hein ning teadusprorektor Riin Tamm. PPK poolt aitasid saate valmimisele kaasa ka piirihalduse õppetooli juhataja-lektorPiret Teppan ja vanemõpetaja Marek Liiva. Finantskolledžist panid õla alla tasemeõppe juhtivspetsialist Alesja Kuppel, maksunduse ja tolli õppetooli lektor Helle Koitla ning toonane õppetooli juht Aule-Merlin Vihlver.

Kellel veel saade vaatamata, siis seda saab teha ERR portaalis Jupiter.

Sisekaitseakadeemia ja Haridus- ja Teadusministeeriumi kohtumine: kriisivalmidus kui riigi strateegiline inimvarainvesteering

Jaanuaris kohtus Sisekaitseakadeemia juhtkond Haridus- ja Teadusministeerium kantsleri ja asekantsleriga. Kohtumise fookuses oli Eesti julgeoleku ja toimepidevuse keskne eeldus: ettevalmistatud inimesed ja teaduspõhine juhtimine.

Ühiselt tõdeti, et riigi toimepidevus ei sõltu üksnes struktuuridest ja tehnoloogiast, vaid eelkõige inimestest – nende pädevusest, koostöövõimest ja valmisolekust tegutseda

kriisis. Kriisivalmidus peab olema horisontaalne pädevus kogu avalikus sektoris, mitte eraldiseisev nišiteema.
Samas nenditi, et kriisijuhtide pädevust on vaja tõsta ja täpsustada spetsialistide vajadust. Sisekaitseakadeemia tugevus peitub unikaalses kombinatsioonis:

- sisejulgeoleku, kriisijuhtimise ja elanikkonnakaitse õppest,
- teadus- ja rakendusuuringutest, mis lähtuvad riigi tegelikest julgeolekuvajadustest,
- tihedast koostööst valitsemisala asutustega.

Kohtumine kinnitas ühist arusaama, et Sisekaitseakadeemia ei ole pelgalt õppeasutus, vaid riigi strateegiline võimekus kriisivalmiduse ja sisejulgeoleku arendamisel. Vajadus on olemas, kompetents on olemas – edasine sõltub sellest, millise ambitsiooni ja tellimuse riik sellele võimekusele annab.

RAAMATUKOGU SOOVITAB

E-raamat „The Social Psychology of Crime: Groups, Teams and Networks“ uurib kuritegevust kui sotsiaalset protsessi, mille keskmes on grupid, meeskonnad ja võrgustikud. Teos käsitleb erinevaid kuriteoliike alates pettustest ja röövidest kuni pantvangikriiside ja terrorismini, tuues esile psühholoogilised ja kultuurilised tegurid, mis kujundavad kuritegelikku käitumist. Autorid analüüsivad, kuidas kurjategijate rollid ja reeglid gruppides mõjutavad kuriteo planeerimist ja teostamist ning millised sotsiaalsed struktuurid seda toetavad. Raamat pakub interdistsiplinaarset lähenemist, ühendades kriminoloogia, sotsiaalpsühholoogia ja antropoloogia teadmised. See on väärtuslik allikas õiguskaitse spetsialistidele, kriminoloogia tudengitele ja sotsiaalteadlastele, kes otsivad sügavamat

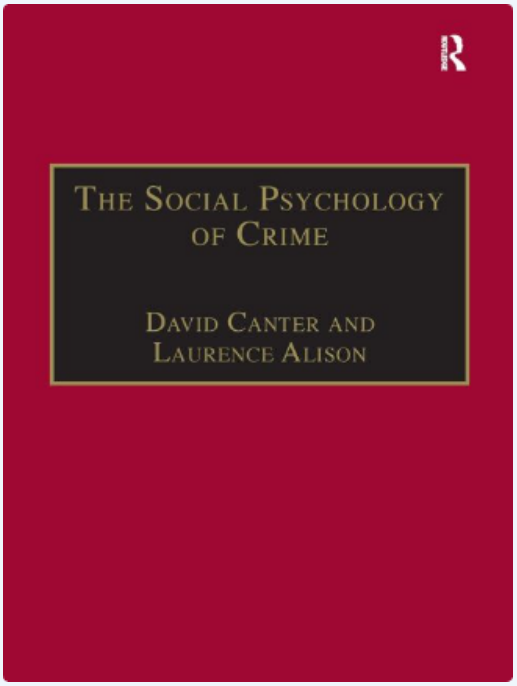
E-raamat „Public Sector Performance, Corruption and State Capture in a Globalized World“ käsitleb valitsuste reformimise keerukust, et vastata kodanike vajadustele ja ootustele. Teoses tuuakse esile, kuidas korruptsioon, ahnus ja riigi kaaperdamine õõnestavad valitsemise legitiimsust ja tõhusust nii arenevates kui ka jõukates riikides. Raamatus pakuvad autorid – poliitikateadlased, juristid ja majandusteadlased – interdistsiplinaarset vaadet avaliku sektori toimimisele, osalusele ja institutsionaalsetele probleemidele. Teavik ühendab teoreetilised arutelud ja empiirilised leiud, pakkudes praktilisi teadmisi poliitikakujunduse dilemmade lahendamiseks. Raamatus leidub olulist infot teadlastele ja poliitikakujundajatele, kes tegelevad avaliku õiguse, korruptsioonivastaste meetmete ja

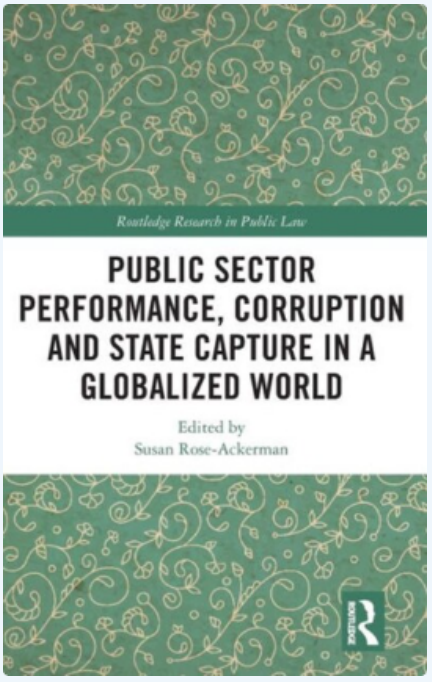
arusaama kuritegevuse sotsiaalsetest mehhanismidest.

NB! E-raamatule pääseb ligi Sisekaitseakadeemia arvutivõrgus.

poliitökonoomia küsimustega. Teos sobib lugemiseks ka kõigile neile, kes otsivad sügavamat arusaama riigivalitsemise väljakutsetest globaliseeruvas maailmas.

NB! E-raamatule pääseb ligi Sisekaitseakadeemia arvutivõrgus.

INFOKIRJAST

Teadusuudiste infokirja toimetab Sisekaitseakadeemia turundus- ja kommunikatsiooniosakond.

Osakonnal on õigus saabunud infokirjas avaldatavaid tekste toimetada.

Teadusuudiste infokirjaga liitumise või sellest loobumise, samuti küsimuste ja koostöösoovide korral palume pöörduda meiliaadressil teadusinfo@sisekaitse.ee